

2

Приказна за египетскиот мршојадец

НАКРАТКО...

Децата со својата имагинација го следат големото патување на египетскиот мршојадец, местейќи ги по точен редослед нацртаните картички со главните слики од неговото патување. Користејќи мапа на светот, тие ја мапираат рутата која што тој ја следел и ги лоцираат заканите со кој тој се среќава на истата.

ЦЕЛ

Учениците ги изнесуваат државите низ кои египетскиот мршојадец поминува, се запознаваат со значењето на миграцијата, го раскажуваат патувањето на египетскиот мршојадец и ги воочуваат заканите со кои миграторните видови, поконкретно египетскиот мршојадец, се соочуваат.

МАТЕРИЈАЛИ

- Копии од листовите со активности
- Ножички
- Лепаци
- Рибарски конец
- Кафена хартија
- А4 картони
- Празни страници
- Моливи
- Боички
- Мапа на светот

ВОЗРАСТ

9+ години

ВРЕМЕТРАЕЊЕ

45 минути

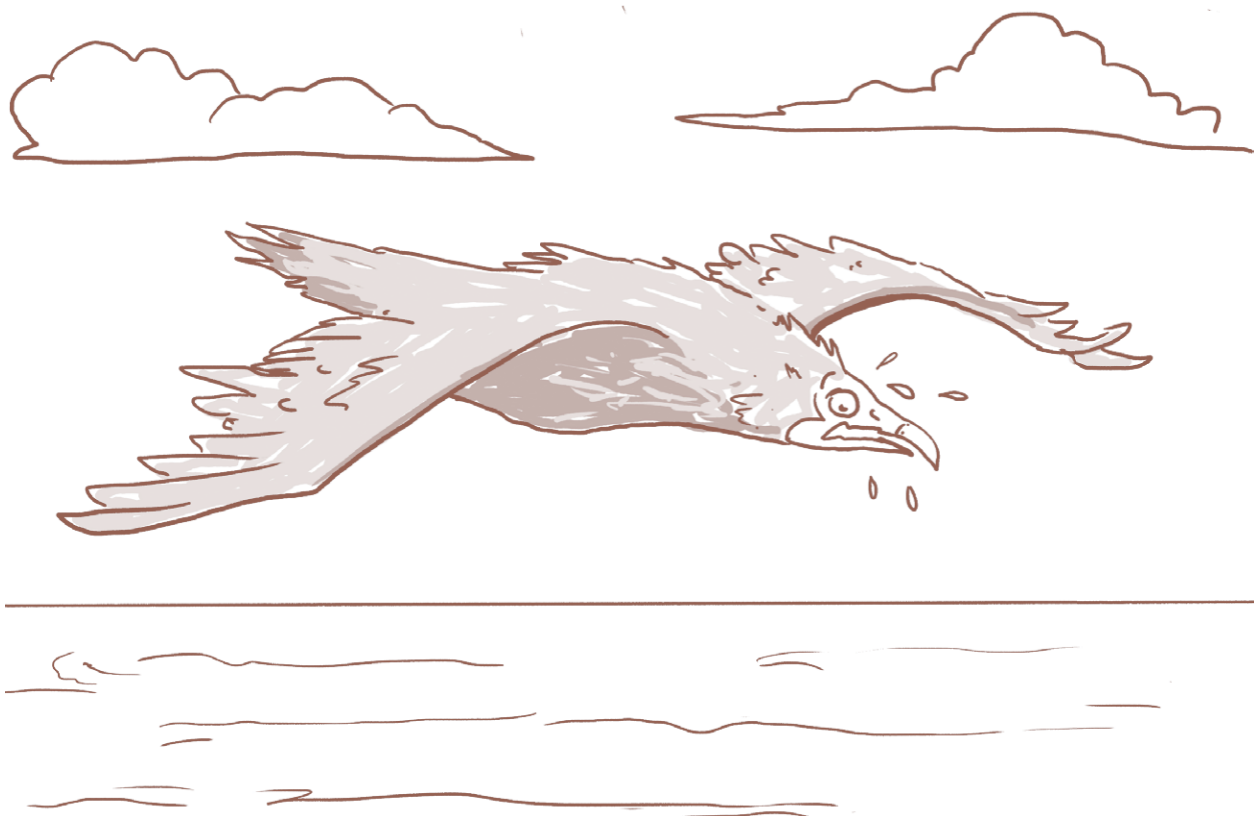
ОПИС

Водачот прави групи од по 4-5 деца и ѝ дава на секоја група копија од листот „Патувањето на египетскиот мршојадец“. Картичките од листовите со картички се исечени и им се даваат на групите. Секоја група има по 5 минути за внимателно да ја погледне картичката.

Водачот почнува да го раскажува текстот од „Приказната за египетскиот мршојадец“ која што може да биде прилагодена по потреба. Групите се информираат дека расказот е за миграцијата на египетскиот мршојадец од Европа до Африка за време на првата година од неговиот живот, но исто така и за неговото враќање на родното место после 3-4 години престој во Африка.

Во зависност од она што водачот го кажува, секоја група ги мести своите картички по правилен редослед. Децата може да користат молив за да ги нумерираат картичките додека водачот раскажува и да ги наместат по правилен редослед кога раскажувањето ќе заврши. Кога раскажувањето ќе заврши, секоја група го презентира патувањето на египетскиот мршојадец со своите картички. Групите меѓусебно ги дискутираат различните пристапи кои ги користеле.

ЗА ДЕЦА ОД 9-11 ГОДИНИ (ВАРИЈАЦИЈА)

Водачот може да ги избере картичките и текстовите. Децата се делат во 4-5 групи и им се даваат одбраните картички кои треба внимателно да ги погледаат 5 минути. Потоа **започнува расказот за миграцијата на египетскиот мршојадец**. Додека водачот ја раскажува приказната, децата се поттикнуваат да дадат сигнал, како плескање со дланките или кревање на раката, доколку сметаат дека водачот го опишува она што го имаат на нивната картичка.

Кога целата приказна ќе биде раскажана, водачот прашува која група мисли дека го има почетокот на приказната. Потоа, групите се поттикнуваат да ги наместат картичките по правилниот редослед. Децата соработуваат со цел да ја состават приказната за миграторното патување од државите од Африка до Европа.

Гледајќи ги нивните картички, тие одлучуваат кој ќе биде почетокот на приказната и смислуваат нивна приказна за египетскиот мршојадец, која што ја презентираат на нивните соученици на посебен настан.

Работен тек за
создавање на приказната:

- Кој е главниот лик во приказната?
- Каде отиде тој?
- Со кои закани се соочи?
- Кој му помогна?
- Што се случи на крајот?

На крајот, секоја група може да одбере неколку картички (или сите, доколку сака) и да ја напише својата приказна за египетскиот мршојадец со помош на картичките и работниот тек.

Групите ги бојат картичките, ги лепат на празните листови во редослед по желба и ја завршуваат својата приказна над секоја слика. Ги поврзуваат листовите со нивните картички и прават сопствена илустрирана приказна за египетскиот мршојадец!

Акција за египетскиот мршојадец!

Приказната која што тие ќе ја создадат може да биде презентирана на завршната приредба на крајот од годината, прикажувајќи ја на јавноста преку одигрување театарска претстава или поставување изложба.

ЗА ДЕЦА ОД 12-15 ГОДИНИ (ВАРИЈАЦИЈА)

Водачот формира 4-5 групи, го фотокопира листот со „Приказната за египетскиот мршојадец“ и ги сече нумерираните параграфи на таков начин што бројот до секоја реченица не се гледа. Групите ги местат параграфите по правилниот редослед, составувајќи ја приказната за миграторното патување на египетскиот мршојадец. Текот на приказната и патеката на миграција од Европа до Африка се водилките, а не картичките. Тие може да се послужат и со мапа на светот (или мапа која што ги содржи Европа и Африка).

ОКОЛУ СВЕТОТ

Врз база на приказната која што ќе ја слушнат или прочитаат, децата од сите возрасти на мапа на светот ги лоцираат државите низ кои египетскиот мршојадец поминал. На кафена хартија тие може да ги нацртаат државите, како и рутата која што мислат дека египетскиот мршојадец ја поминал. Откако групите ќе завршат, одговараат на вакви прашања:

- Колку и кои држави најчесто ги поминува египетскиот мршојадец?
- Со кои закани се соочи?
- Како се справи со нив?
- Каде му беше најтешко?
- Што ќе му се случи ако не најде безбедна храна, вода и соодветно место за одмор за време на неговото патување?

Децата треба да ги разликуваат различните закани со кои што египетскиот мршојадец се соочува: природни закани (временски услови итн.) и човечки-предизвикани закани (загуба на живеалиштата, ловокрадство итн.). Тие ги пишуваат своите одговори на празен лист или на мапата која што ја нацртаа на кафената хартија.

Следи дискусија:

- Како може да ги заштитиме видовите кои не познаваат граници?
- Со што може да придонесеме кон заштитата на миграторните видови во нашето место на живеење?
- Кому тие може да се обратат за помош?

ЕГИПЕТСКИОТ МРШОЈАДЕЦ, ТРИДИМЕНЗИОНАЛЕН

За децата на мала возраст, се прават копии од листот со „Египетскиот мршојадец во 3D“. Децата прават египетски мршојадец во 3D (подвижен). Исто така, тие можат да ги залепат копиите на А4 картони доколку сакаат поцврста структура.

Тие ги следат инструкциите и ги бојат телото и крилата на египетскиот мршојадец, сечејќи околу линиите. Ставаат лепак на задната страна на телото и ги спојуваат двете

страни заедно. Ги лепат крилата на телото кај обележувањето прикажано во инструкциите и во обратна насока. На крајот, ја превиткуваат опашката и ја ставаат во исечената вдлабнатина во телото.

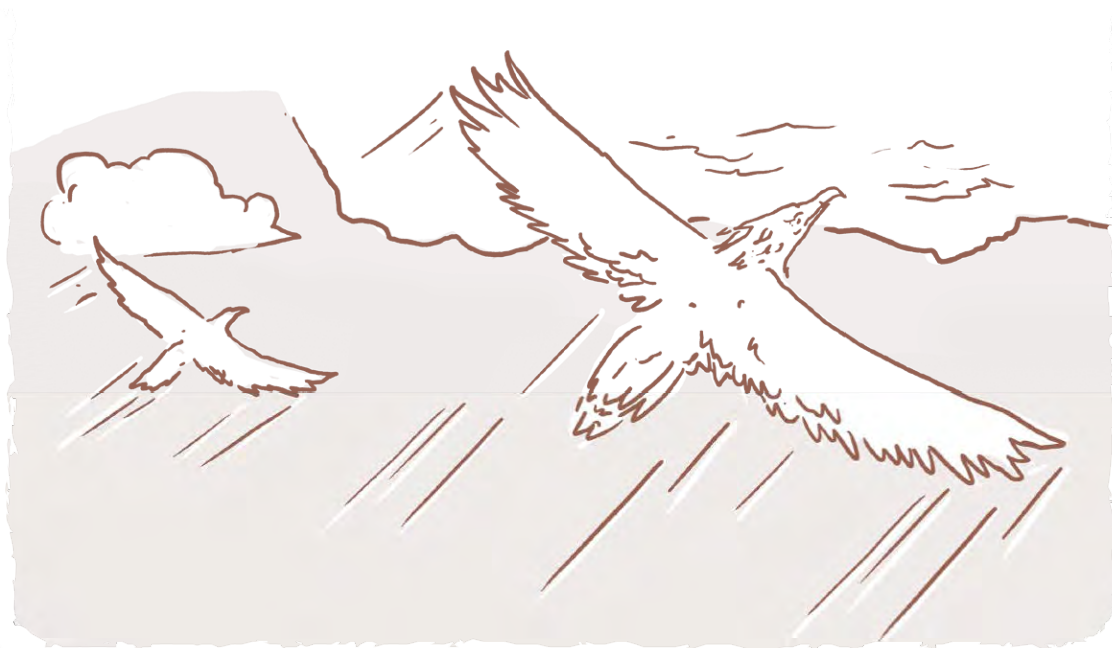
Ако сакаат, можат да ги нанижат крилјата и телото на рибарски конец. Ги спојуваат врвовите на двата конци и египетскиот мршојадец е готов!

Одговори

ДРЖАВИ КОИ ЕГИПЕТСКИОТ МРШОЈАДЕЦ ГИ ПОМИНУВА ВО ТЕКСТОТ НА ЛИСТОТ СО „ПРИКАЗНАТА ЗА ЕГИПЕТСКИОТ МРШОЈАДЕЦ“

Северна Македонија – Грција – Египет – Судан – Чад – Јордан – Лебанон – Сирија – Турција – Грција – Северна Македонија

Приказната за египетскиот мршојадец (А)

- 1 Овој пат, египетските мршојадци имаа навистина добра година. Нивното семејство дочека нов член! Кога ќе дојде есен, младиот египетски мршојадец се спрема да замине на првата авантура во својот живот: големото патување на југ! Тој е единствениот мршојадец кој што си заминува од Европа и оди во Африка. Патување кое што треба да го помине сам, бидејќи нема други врсници во маалото.
- 2 Тој го следи својот инстинкт и се упатува на југ, како што милиони птици прават секоја есен. После повеќе замавнувања со крилата, премногу за да бидат изборени, виде нешто чудно: морето! Како ли ќе го помине морето без да најде место да се одмори? Имаше ли пат за назад? Се одлучи да продолжи да лета кон југ. За негова среќа, по патот најде не едно, туку две мали островчиња....
- 3 ...и потоа многу поголем остров. Каква среќа има! Тоа е одлично место за да си ги одмори крилата и да си го наполни stomacheto. И не само што најде желки и гуштери, туку и...ресторан за мршојадци!
- 4 Можеби сепак морето и не е толку лошо, си помисли, но наскоро се покажа поинаку. И покрај тоа што има некои воздушни струи, колку и силно да мафта со крилата, копното го нема никаде, а тој е истоштен. Морето и небото стануваат едно...Зошто толку бргу да заврши неговото патување?
- 5 Тогаш се појави сосем поинаков пејсаж. Не знаеше како успеа, но океанското сино се претвори во пустинско кафено. И тогаш се сети! Бојата на крилјата на неговите родители! Среќно го помина овој поинаков вид на море. Но радоста не му траеше долго, бидејќи ни тука нема храна....дури ниту еден гуштер.

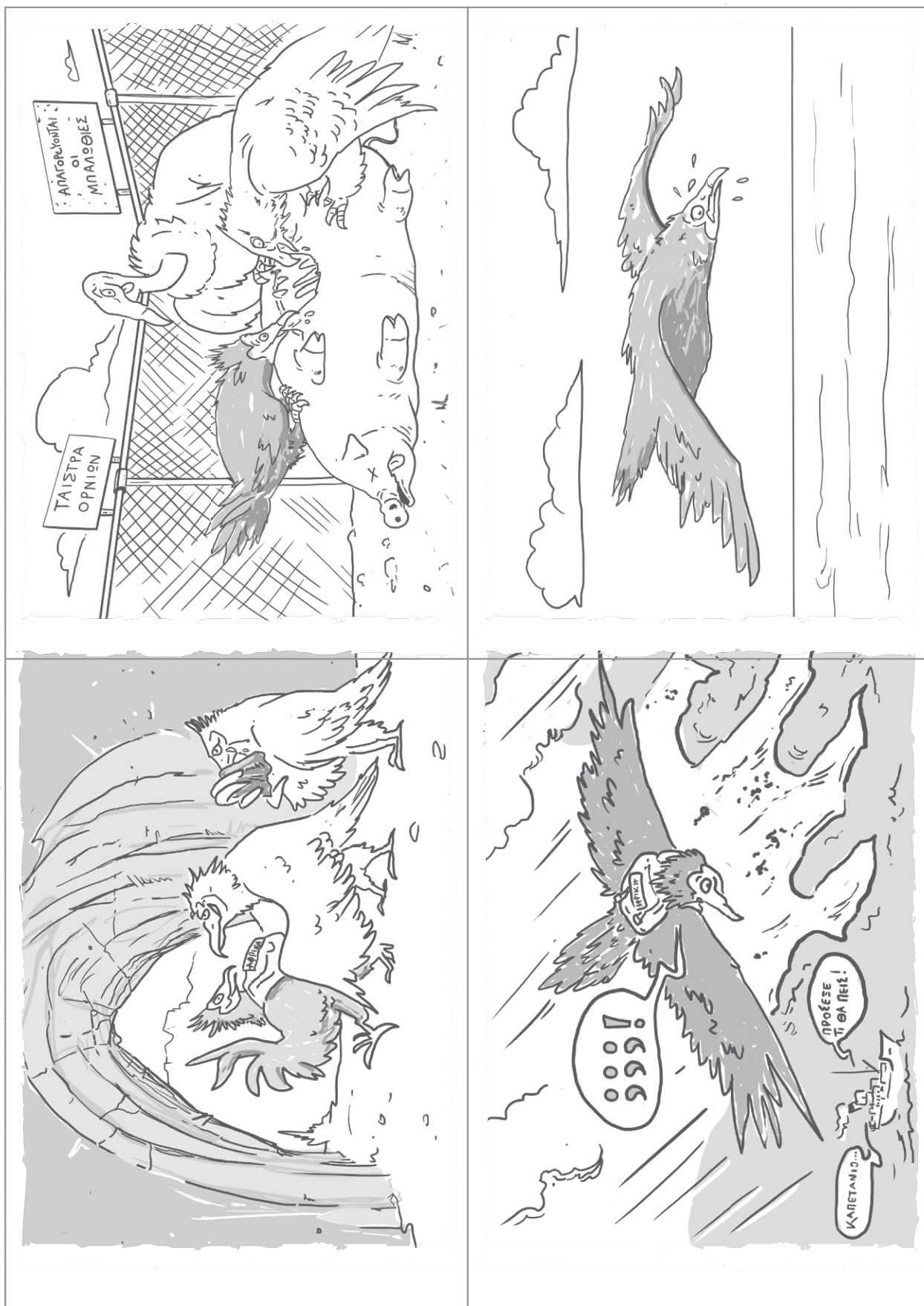
Приказната за египетскиот мршојадец (Б)

- 6 Ја остави пустината зад себе за да пристигне на – после долго време – постудено место. Се сврти кон нешто што личеше на дрво за да направи кратка пауза. Пецкањето во неговите крилја го натера да сфати дека всушност не е дрво. Тоа не беше место за одмор туку електричен столб!
- 7 Оваа авантура го чинеше многу пердуви, но за среќа, не и живот. Изморен, но не и повреден, пристигна до последната дестинација во Африка. Место кое што го виде прв пат, но каде што знаеше дека ќе презими. Храна имаше во изобилство, а осаменоста остана во минатото, бидејќи за прв пат, тој виде многу единки од својот вид. Немаше таква среќа во своето родно место...
- 8 Запозна многу нови пријатели, кои со него ја споделија својата тајна. Кога тој ќе направи три години, ќе го започне своето патување назад на север, до своето родно место. Па така, кога времето дојде, тој беше доволно пораснат за повторно да помине речиси 5 000 километри. Но, овој пат, нема да започне сам. Ниту пак ќе го прелета бескрајното синило на Медитеранот. Тие сите заедно ќе летаат кон Суецкиот залив и низ Блискиот Исток.
- 9 Не беше неговото прво патување, но сепак тој немаше многу искуство со патувања на долги релации. Само што го беа поминале Црвеното море и тој беше безбеден на копно. Или барем така си мислеше. Ненадеен налет на ветер го застрани од патот. Не можеше да оди онаму каде што сака. Единственото нешто што успеа да го види беа некои крила кои беа многу подолги од неговите...
- 10 Поради оваа авантура, тој се оддели од другите мршојадци. Кога виде копно на кое што живееја луѓе, веднаш се упати кон најблиската депонија. Овие места многу често се полни со деликатеси! Но, истрели од куршум го запреа. Пукаа во него! Зарем не можат луѓето да најдат во нешто друго да пукаат?!

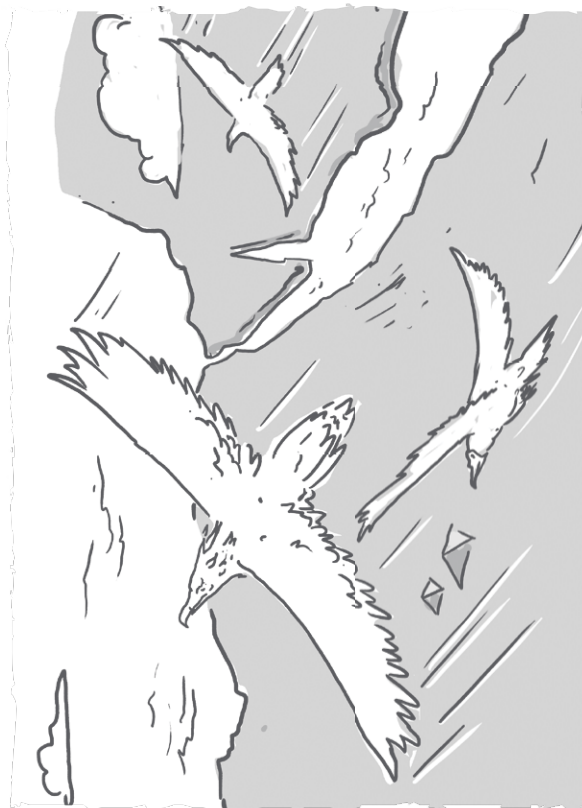
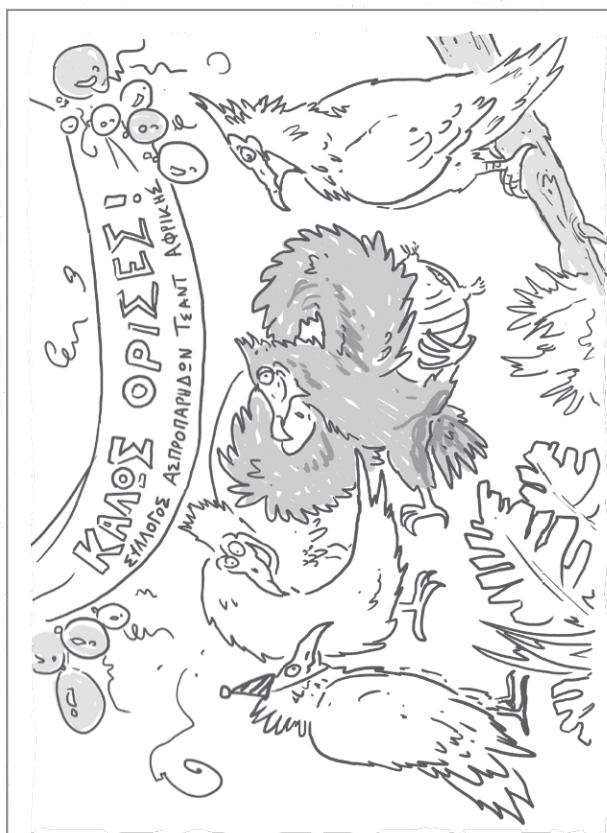
Приказната за египетскиот мршојадец (В)

- 11 Гладен, но за среќа, неповреден, тој бараше храна на друго место. Сè уште не ги најде другите мршојадци и пејсажот му беше непознат. Каде ли ќе најде храна и вода сега? Ова беше целосно непозната земја. Имаше празни градови, чад и правливи пејсажи. Но, надежта не беше загубена. Тој продолжи да лета кон север, каде што претпостави дека и другите ќе одат.
- 12 На стотици километри оттаму, тој повторно сретна дел од своите пријатели. Тие исто така барале храна, но безуспешно. Како што му раскажаа, местото сега било полно со мали и големи згради и тие не можеле да ги најдат пасиштата кои ги сакале и кои им требале.
- 13 Најстариот египетски мршојадец, оној со искривената опашка, восликна велејќи дека се сетил на едно посебно место! Полека, но сигурно ги одведе до планински гребен со многу лешови! Колку беа мудри белите египетски мршојадци!
- 14 Веднаш потоа, тие почнаа да летаат секој по својот пат. Секој од нив ќе оди до своето родно место. Некои ќе продолжат да летаат кон север, а други ќе се упатат кон запад. Областа почна да му се чини позната. И од далеку лесно можеше да ги препознае овие карпи! Беше спремен за нови познанства и исчекувањето да најде сопствена пештера беше супер. Веднаш се упати да го најде човекот по име Стојан, кој што секогаш им ја даваше најдобрата волна за гнездото.
- 15 Го познаваше ова место како врвовите на своите крила! Следна станица, каде да најде храна. Но, уште од првото залче сфати дека нешто не е како што треба. Кратко потоа му се заматил видот и лешот исчезнал...
- 16 Имаше голема среќа што некои луѓе со двогледи, кои го гледаа, го пренесоа до болница за диви животни и наскоро повторно застапа на нозе. Некои други мршојадци ја немаа истата среќа. Ниту пак најдоа партнер толку брзо како него. Тој длабоко во себе се надеваше дека ова наскоро ќе се промени и дека карпите повторно ќе се наполнат со египетски мршојадци, како во приказните кои неговите родители му ги кажуваа, а кои тие ги чуле од неговите родители и кои тој ќе ги споделува со своето дете...

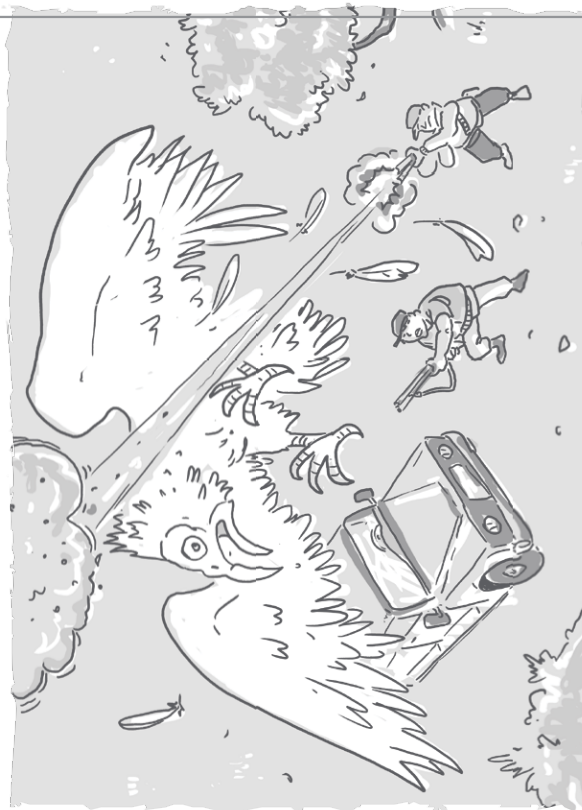
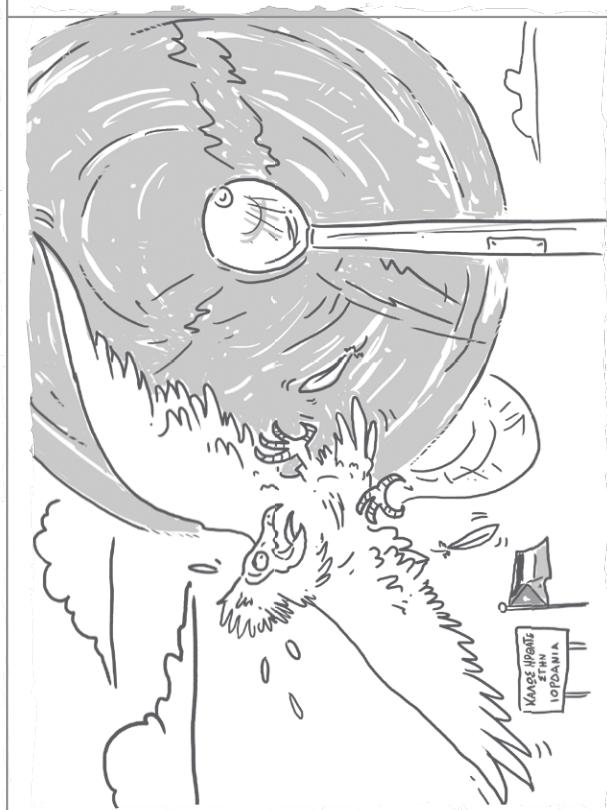
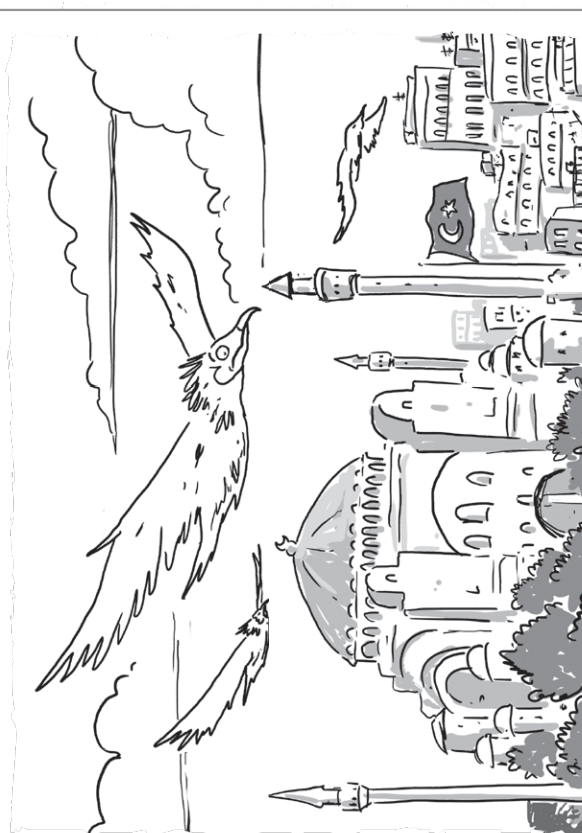
Патувањето на египетскиот мршојадец (А)

Патувањето на египетскиот мршојадец (Б)

Патувањето на египетскиот мршојадец (В)

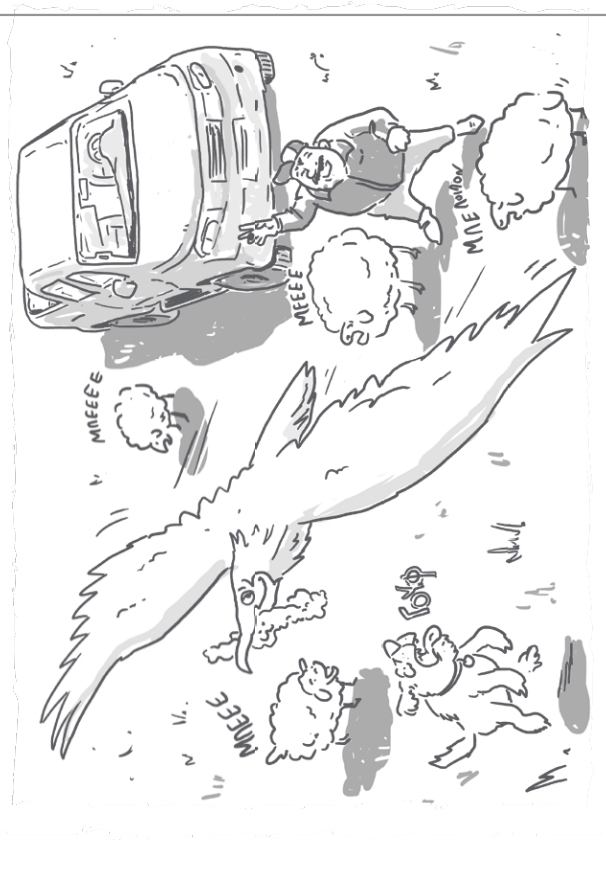
1

9

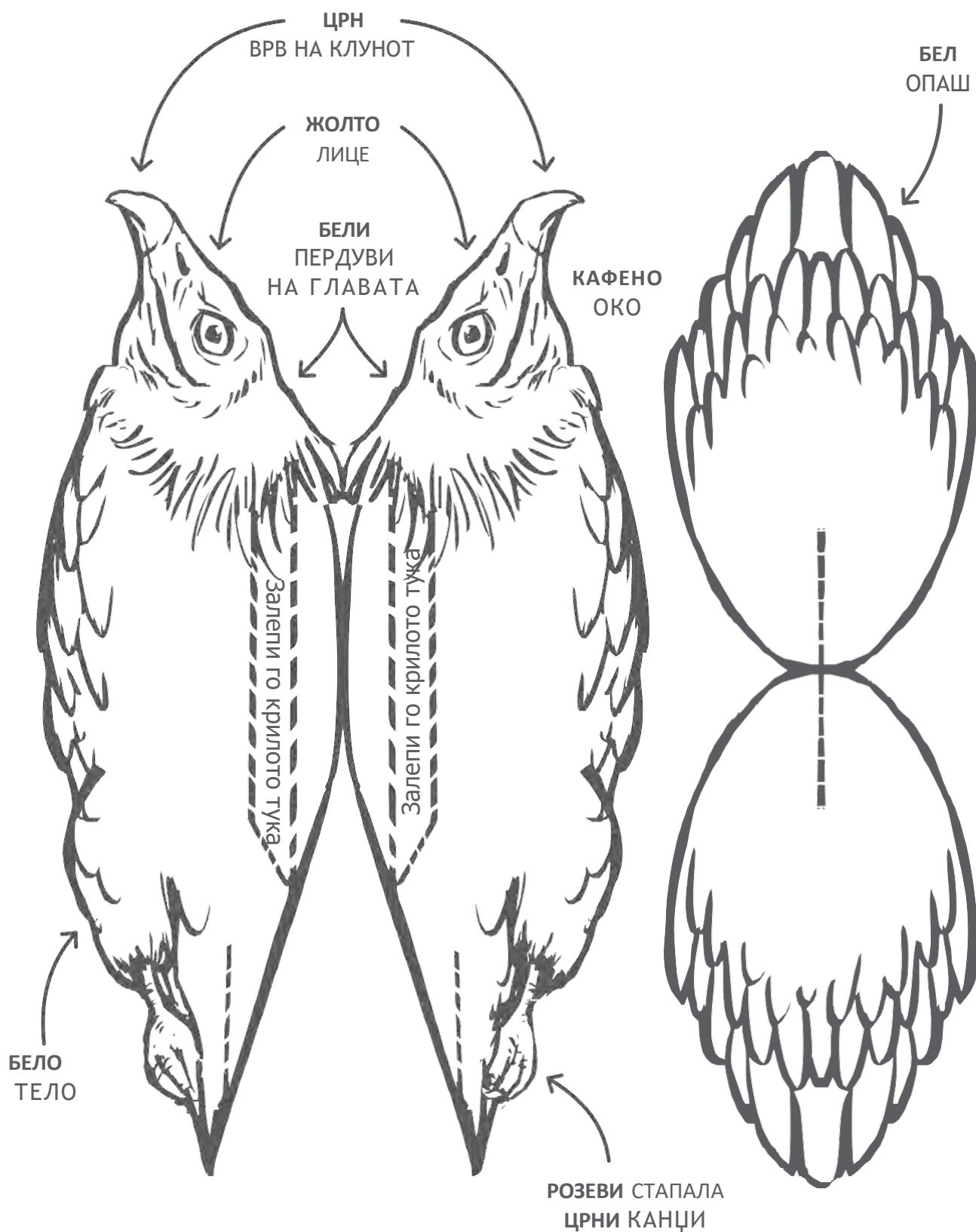
1

10

Патувањето на египетскиот мршојадец (Г)

Египетскиот мршојадец во 3D (А)

Египетскиот мршојадец во 3D (Б)

